

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. T. Matulić/Prof. dr. sc. J. Šalković	1.6. Godina studija	4. Integrirani 1. i 2. diplomski
1.2. Naziv kolegija	Prevenција zlostavljanja i zaštita maloljetnih i ranjivih osoba	1.7. Bodovna vrijednost (ECTS)	3
1.3. Suradnici	Prof. dr. sc. A. s. Th. Filipović Mr. sc. K. Šimek	1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P+V+S+e-učenje)	24 predavanja + 4 seminara + 2 terenska nastava
1.4. Studijski program (prije diplomski, diplomski, integrirani)	- Integrirani prijediplomski i diplomski Filozofsko-teološki studij - Diplomski sveučilišni studij Teološko-religijske znanosti	1.9. Očekivani broj studenata na kolegiju	30
1.5. Status kolegija	Izborni	1.10. Razina primjene e-učenja (1, 2, 3 razina), postotak izvođenja kolegija <i>on line</i> (maks. 20%)	
2. OPIS KOLEGIJA			
2.1. Ciljevi kolegija	Interdisciplinarno osposobiti studenta i uputiti ga u poznavanje i primjenu modela prevencije zlostavljanja i zaštite maloljetnih i ranjivih osoba u pastoralnom radu u župi, dekanatu, (nad)biskupiji, javnim školama i predškolskim ustanovama, katoličkim školama i vrtićima te drugim crkvenim ustanovama.		
2.2. Uvjeti za upis kolegija i ulazne kompetencije potrebne za kolegij	Poznavanje osnova moralne teologije, pedagogije, psihologije i kanonskoga prava.		
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij pridonosi	- Poznavati i razumijevati povezanosti između teološko-religijske teorije te crkvene, religijske i društvene prakse, - predstaviti i obrazložiti važnost stručne suradnje u različitim crkvenim, društvenim i javnim tijelima koja interdisciplinarno pristupaju humanističkim i društvenim područjima osobito temama socijalnog nauka Crkve, - primijeniti učinkovitu komunikaciju s pojedincima i grupama.		
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini kolegija (4-10 ishoda učenja)	- Prepoznati oblike nasilja, spolnog zlostavljanja i zanemarivanja maloljetnih i ranjivih osoba; - razlikovati modele prevencije zlostavljanja i zaštite u pastoralnom djelovanju u župi, dekanatu, (nad)biskupiji, javnim školama i predškolskim ustanovama, katoličkim školama i vrtićima te drugim crkvenim ustanovama; - objasniti nakanu zakonodavca kad uređuje prava, dostojanstvo i slobodu maloljetnih i ranjivih osoba; - prezentirati prevenciju zlostavljanja i zaštite maloljetnih i ranjivih osoba.		
2.5. Sadržaj kolegija detaljno razrađen prema satnici nastave	Moralna teologija: 1. Definiranje pojma dostojanstva i dobrobiti djece, mladih i ranjivih osoba 2. Prava djeteta, maloljetnika i ranjivih osoba 3. Moralna i pravna odgovornost za sigurna okruženja rasta i razvoja djece, mladih i ranjivih osoba u Crkvi i društvu 4. Oblici nasilja, spolnog zlostavljanja i zanemarivanja maloljetnih i ranjivih osoba 5. Prepoznavanje rizičnih i zaštitničkih čimbenika, uzroka i posljedica nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja 6. Specifičnosti zlostavljanja maloljetnih i ranjivih osoba u Crkvi 7. Razvijanje svijesti i povećane odgovornosti za osjetljivost na prepoznavanje rana nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja (seminar) Pedagogija: 8. Razumijevanje djeteta i njegova razvoja 9. Informacija, komunikacija i formacija osoba za prevenciju zlostavljanja i zaštitu maloljetnih i ranjivih osoba u Crkvi u Hrvatskoj 10. Prevencijski programi Crkve u Hrvatskoj s obzirom na ciljane skupine i njihova implementacija u crkvenoj i društvenoj stvarnosti 11. Općenita pravila kojih se u postupanju trebaju pridržavati sve odrasle osobe kojima su povjerene odgojne zadaće ili koje u vršenju crkvenih službi rade s maloljetnicima 12. Pravila kojih se u postupanju trebaju pridržavati sve odrasle osobe kojima su povjerene odgojne zadaće ili koje dolaze u dodir s maloljetnim osobama prigodom putovanja ili boravka na odredištu u okviru crkvenih aktivnosti (hodočašća, izleti, zajednički praznici ili drugi oblici zajedničkog života)		

	13. Pravila kojih se u postupanju trebaju pridržavati sve odrasle osobe kojima su povjerene odgojne zadaće u crkvenim sredinama, a tiču se korištenja tehnoloških sredstava koja su dostupna i maloljetnicima 14. Interdisciplinarni pristup zaštiti maloljetnih i ranjivih osoba i međuinstitucionalna suradnja (seminar) Psihologija: 15. Psihogeneza zlostavljanja u pastoralnom djelovanju i narcizam zlostavljača 16. Vrste zlostavljanja i zlupotreba moći 17. Psihodinamika zlostavljanja u pastoralnom djelovanju 18. Mogući profil seksualnog zlostavljača 19. Primarna i sekundarna prevencija zlostavljanja 20. Podrška i pomoć zlostavljanim osobama: slušanje, prihvaćanje i praćenje 21. Pastoralna i psihoterapijska pratnja zlostavljača (seminar) Kanonsko pravo: 22. Upoznavanje s općim kanonskim propisima o zaštiti maloljetnika i ranjivih osoba 23. Upoznavanje s propisima Hrvatske biskupske konferencije o zaštiti maloljetnika i ranjivih osoba, zadaćama Nacionalnog povjerenstva za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba, smjernicama za osnivanje metropolitskih ureda za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba i imenovanje biskupijskih povjerenika za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba 24. Poduzimanje radnji povodom prijave o navodnim spolnim zlostavljanjima maloljetnih ili ranjivih osoba 25. Kanonske procedure u slučaju navodnoga spolnog zlostavljanja koje su izvršili klerici, redovnici i laici koji imaju neko dostojanstvo ili obavljaju službu ili zadaću u Crkvi 26. Odnos Crkve i civilnih vlasti u kaznenim postupcima protiv klerika, redovnika i laika koji imaju neko dostojanstvo ili obavljaju službu ili zadaću u Crkvi, u materiji spolnog zlostavljanja 27. Procesni modaliteti nadoknade štete u slučajevima spolnog zlostavljanja 28. Lažne optužbe i popravljane dobrog glasa vjerniku u crkvenoj zajednici i društvu (seminar) 29-30. Posjet Centru za promicanje dobrobiti ranjivih osoba pri Hrvatskom katoličkom sveučilištu (terenska nastava)					
2.6. Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ on line u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☒ terenska nastava		☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)		2.7. Komentari:	
2.8. Obveze studenata						
2.9. Praćenje rada studenata (upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti kolegija):	Pohađanje nastave	DA	Istraživanje		Projekt	
	Eksperimentalni rad		Referat		(Ostalo upisati)	
	Praktični rad		Seminarski rad	DA	(Ostalo upisati)	
	Esej		Usmeni ispit		(Ostalo upisati)	
	Kolokvij		Pisani ispit	DA	(Ostalo upisati)	
2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu						
2.11. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov			Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija	
	CUCCI, Giovanni – ZOLLNER, Hans, <i>Crkva i pedofilija. Psihološko-pastoralni pristup</i> , Zagreb, 2011.			Da		
	SCICLUNA, Charles J. – ZOLLNER, Hans – AYOTTE, David J., <i>Prema ozdravljenju i obnovi</i> . Simpozij 2012. održan na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu o seksualnom zlostavljanju maloljetnika, Zagreb, 2012.			Da		
	BULJAN FLANDER, Gordana – KOCIJAN HERCIGONJA,			Da		

	Dubravka, <i>Zlostavljanje i zanemarivanje djece</i> , Zagreb, 2002.		
	BULJAN FLANDER, Gordana – ĐAPIĆ ROJE, Mia, <i>Dijete u središtu (sukoba). Razvod roditelja, visoki konflikt i otuđenje: Znanost, teorija i klinička praksa</i> , Sveta Nedelja, 2020. (odabrani dijelovi)	Da	
	BAŠIĆ, Josipa, <i>Teorije prevencije: prevencija poremećaja u ponašanju i rizičnih ponašanja djece i mladih</i> , Zagreb, 2009. (odabrani dijelovi)	Da	
	KONGREGACIJA ZA NAUK VJERE, <i>Vademecum o nekim točkama postupka u ophođenju sa slučajevima seksualnog zlostavljanja maloljetnikâ koje su počinili klerici</i> (16. VII. 2020.), u: https://hbk.hr/kongregacija-za-nauk-vjere-vademecum/ (22. II. 2022.)		Da
	HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, Smjernice za postupanje u slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika od strane klerika (21. XII. 2015.), u: https://hbk.hr/dokumenti-hbk/smjernice-za-postupanje-u-slucajevima-spolnoga-zlostavljanja-maloljetnika-od-strane-klrika/ (22. II. 2022.)		Da
	PAPA FRANJO, Apostolsko pismo u obliku motuproprija <i>Vos estis lux mundi</i> (9. V. 2019.), Rim, 2019.		Da
	SANDERSON, Christiane, <i>Zavođenje djeteta. Kako zaštititi djecu od seksualnog zlostavljanja: Smjernice za roditelje i učitelje</i> , Zagreb, 2005.	Da	
	<i>Spolno zlostavljanje maloljetnika. Odgovor Crkve u svjetlu kanonskog prava</i> . Zbornik radova XIII. međunarodnoga znanstvenog simpozija crkvenih pravnika (u pripremi za objavljivanje)		
2.12. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskoga programa)	SERVIZIO NAZIONALE PER LA TUTELA DEI MINORI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA, (1) Le ferite degli abusi (rujan 2020.), Deodato, Anna – Cencini, Amedeo – Ugolini, Gottfried (ur.), u: https://tutelaminori.chiesacattolica.it/wp-content/uploads/sites/51/1-Le-ferite-degli-abusi.pdf (22. II. 2022.); hrvatski prijevod vidi: https://hbk.hr/wp-content/uploads/2023/05/1.-Prirucnik-Rane-zlostavljanja.pdf (7. VI. 2023.) SERVIZIO NAZIONALE PER LA TUTELA DEI MINORI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA, (2) Buone prassi di prevenzione e tutela dei minori in parrocchia (rujan 2020.), Marchetti, Gianluca – Airoldi, Francesco (ur.), u: https://tutelaminori.chiesacattolica.it/wp-content/uploads/sites/51/2-Buone-prassi-di-prevenzione-e-tutela-dei-minori-in-parrocchia.pdf (22. II. 2022.); hrvatski prijevod vidi: https://hbk.hr/wp-content/uploads/2023/05/2.-Prirucnik-Dobre-prakse.pdf (7. VI. 2023.) SERVIZIO NAZIONALE PER LA TUTELA DEI MINORI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA, (3) La formazione iniziale in tempo di abusi (Temeljna formacija u vremenu zlostavljanja) (ožujak 2021.), Cencini, Amedeo – Lassi, Stefano (ur.), u: https://tutelaminori.chiesacattolica.it/wp-content/uploads/sites/51/3-La-formazione-iniziale-in-tempo-di-abusi.pdf (22. II. 2022.) VLADA REPUBLIKE HRVATSKE, Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, 2014., u: https://dijete.hr/dokumenti/domaci-propisi/protokoli-postupanja-u-zastiti-djece/ (22. II. 2022.) ili https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Programi,%20projekti%20i%20strategije/Protokol%20o%20postupanju%20u%20slu%C4%8Daju%20zlostavljanja%20i%20zanemarivanja%20djece.pdf (22. II. 2022.) HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, Pravilnik o radu i ustroju Povjerenstva Hrvatske biskupske konferencije za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba (2020.), u: https://hbk.hr/pravilnik-o-rad-u-i-ustroju-povjerenstva-hbk-za-zastitu-maloljetnika-i-ranjivih-osoba-2/ (22. II. 2022.) HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, Smjernice za osnivanje metropoljskih ureda za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba i imenovanje biskupijskih povjerenika za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba (2020.), u: https://hbk.hr/smjernice-za-osnivanje-metropoljskih-ureda-i-imenovanje-biskupijskih-povjerenika/ (22. II. 2022.) BOŠNJAKOVIĆ, Josip, Snaga duhovnosti seksualno zlostavljanih osoba. Naprijed vi koji ste zlostavljani jer vama pripada kraljevstvo nebesko, u: VODIČAR, Janez (ur.), V iskanju		

	novega zaupanja v Cerkev. Pastoralna in kateheza po razkritju spolnih in drugih zlorab, Ljubljana, 2020., 140-161. ŠTENGL, Ivan, Seksualno zlostavljanje maloljetnika. Mogući profil pedofiliji sklone osobe klerika, u: Bogoslovska smotra, 82 (2012.) 2, 339-367. VOLENIK, Antun, Pomoć žrtvama seksualnoga nasilja – pastoralno-psihološki vidici i smjernice, u: Obnovljeni život, 70 (2015.) 3, 353-364. BULJAN FLANDER, Gordana – JELIĆ TUŠČIĆ, Swea – TOLIĆ, Sandra, Prevencija nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja djece, u: BRALIĆ, Irena i sur. (ur.), Prevencija bolesti u dječjoj dobi, Zagreb, 2014., 480-498. BOŠNJAKOVIĆ, Josip, Dati glas maloljetnim osobama što pretrpeše seksualno iskorištavanje „unutar Crkve“, u: MAJIĆ, Željko – GOLUŽA, Božo (prir.), Mnogolikost vjere. Različiti pristupi istoj stvarnosti. Zbornik radova hrvatskih rimskih studenata, Rim, 2012., 259-298. AJDUKOVIĆ, Marina, Prevencija zlostavljanja i zanemarivanja djece, u: Dijete i društvo: časopis za promicanje prava djeteta, 3 (2001.) 1-2, 161-172. HRABAR, Dubravka, Zanemarivanje i zlostavljanje djece u obitelji – pravni aspekti, u: Dijete i društvo: časopis za promicanje prava djeteta, 3 (2001), 1-2, 21-31. PETÖ KUJUNDŽIĆ, Lana, Djeca u kaznenom pravu – počinitelji i žrtve, Zagreb, 2019. KENDEL Mihaela – ŠALKOVIĆ Josip, <i>Put pravednosti u suočavanju sa spolnim zlostavljanjem maloljetnika u Crkvi</i>, Zagreb, 2024.
2.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija	
2.14. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)	MAUTILIĆ, Tonči, Neki najrecentniji aspekti fenomena pedofilije u Crkvi, u: Bogoslovska smotra, 88 (2018.), 4, 899-914; MATULIĆ, Tonči, Izazovi seksualnog zlostavljanja u Katoličkoj Crkvi kao povod kritičkom promišljanju o svećeničkoj formaciji u svjetlu ljudske formacije i Božje riječi, Zagreb, 2022